

7/10220
G.E.40

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : B.10.0.THG.0.14.00.05
Konu : Yazılı Soru Önergesi Cevabı

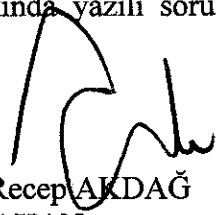
48267

17 ARA 2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 04 Kasım 2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-16400 sayılı yazınız.

Ardahan Milletvekili Sn. Ensar ÖĞÜT'ün "organ nakilleri" hakkında yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte yer almaktadır.
Bilgilerinizi arz ederim.

Prof. Dr. Recep AKDAĞ
BAKAN

EKLER:

1-Önerge Cevabı (2 sayfa)

Ardahan Milletvekili Sn. Ensar ÖĞÜT'ün "organ nakilleri"ne ilişkin soru önergesinin cevabıdır:

SORU 1: Afyon'da geçim sıkıntısına düşen insanlar böbreğini belli para karşılığında mafyaya satar hale gelmiştir. Kimisi kredi kartı borcu için, kimisi traktör borcu için kimisi evladını evlendirmek için böbreklerini satar hale gelmiştir. Daha sosyal bir devlet için insanların onurlu ve haysiyetli yaşamlarını devam ettirmek için yeni iş sahaları açmayı düşünüyor musunuz?

CEVAP 1: Hükümetimiz göreve geldiği ilk günden itibaren ekonomik istikrar, sürdürülebilir kalkınma ve refahın adaletli dağıtımını ilkeleriyle vatandaşlarımızın iş ve aş sahibi olmasına çalışmaktadır.

SORU 2: Ekonomik kriz nedeniyle zor duruma düşen vatandaşlar internet üzerinden araba, ev ve iş ilanları gibi böbreklerini satmak için ilan verir hale gelen ülkemizde bu işin düzeltilmesi için bir çalışmanız var mıdır?

CEVAP 2: 2238 sayılı "Organ ve Doku Alınması, Saklanması ve Nakli Hakkında Kanun" ile 5237 sayılı "Türk Ceza Kanunu" hükümleri uyarınca, ülkemizde hukuka aykırı olarak organ ve doku almak, saklamak, aşılamak ve nakletmekle; bunların alım satımını yapmak, alım ve satımına aracılık etmek veya komisyonculuğunu yapmak suç teşkil etmektedir. Bu nedenle, organ ve doku nakillerinde söz konusu kanun hükümlerine uygun işlem yapılması gerek hukuki yönden, gerekse etik açıdan büyük önem arz etmektedir.

Bakanlığımızca Yerel Etik Kurul çalışmalarının ve internet sitelerinin izlenmesi neticesinde elde edilen bilgi ve duyurular üzerine 21.05.2008 tarihinde Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Dairesi Başkanlığı ile Bakanlığımızda bir toplantı yapılmış olup, Emniyet Müdürlüğü yetkililerine konu hakkında bilgi verilmiştir. Bu çalışmalar çerçevesinde emniyet güçlerince yürütülen operasyonlar neticesinde 25 organizatör şahıs göz altına alınmış, bunlardan 16'sı tutuklanarak cezaevine gönderilmiştir. Söz konusu operasyonlarda Yerel Etik Kurulları yanıltmak için bazı suç organizasyonlarının oluşturulduğu, organizasyonu yapan kişilerin alıcı ve verici şahısların Etik Kurul'dan rahatça geçebilmelerini sağlamak amacıyla vericilere alıcıların, alıcılara ise vericilerin kişisel bilgileri hakkında ayrıntılı not kâğıtları dağıttıkları, alıcı ve verici şahıslardan bu bilgileri ezberlemelerini istedikleri ve bu şekilde alıcı ve verici şahısların Etik Kurulunda sorulabilecek muhtemel sorulara doğru yanıtlar vererek kuruldan geçmelerini sağladıkları görülmüştür.

Ülkemizde bu tür olayların meydana gelmesini engellemek, akraba dışı organ nakillerini daha fazla denetim altına almak ve mevcut mevzuat üzerinde gerekli değişiklikleri yapmak için Bakanlığımızda konu hakkında sürdürülen çalışmalara hız verilmiştir. Organ nakli merkezlerinin kendi bünyesinde oluşturulan Yerel Etik Kurullar kaldırılarak, bu kurulların görev ve yetkileri Klinik Araştırmalar Hakkında Yönetmeliği'nin 10 uncu maddesi ile teşkil olunan Etik Kurullara devredilmiştir. Bu kurulda uygun bulunan taleplerin de Ulusal Organ ve Doku Nakli Koordinasyon Kurulunda bir kez daha değerlendirilerek onaylanması kararı alınmıştır. Bundan sonra akraba dışı organ naklinin gerçekleştirilmesi için hem yukarıda belirtilen Etik Kurulundan hem de Ulusal ve Organ ve Doku Nakli Koordinasyon Kurulundan olumlu görüş alınması gerekmektedir.

Ülkemizde organ bekleyen hasta sayısı, elde edilen kadavra organ sayısından kat kat fazladır. Organ ticareti ile mücadelede en iyi yöntem kadavra organ sayısını artırmaktır. Organ bekleyen hastaların çoğunluğuna organ bulunduğu takdirde organ ticaretinin önüne geçilmiş olacaktır. Bu çerçevede, kadavra organ bağışının gerekliliği ve öneminin

vurgulanması, kadavra organ sayısının artırılması ve bu konuda bilincin yükseltilmesi amacıyla Bakanlığımızca hem sağlık personeline hem de halka yönelik olarak yazılı ve görsel iletişim araçları da kullanılarak çeşitli eğitimler yapılmaktadır. Söz konusu çalışmalar neticesinde 2002 ve 2008 yılı verileri karşılaştırıldığında tespit edilen kadavra verici sayısı 102'den 242'ye; tespit edilen beyin ölümü sayısı da 148'den 720'ye yükselmiştir.

SORU 3: Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde bugüne kadar ne kadar organ nakli ameliyatı yapılmıştır? Kaç kişi daha beklemektedir?

CEVAP 3: Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Organ Nakli Merkezinde 1975 yılından 2009 yılı başına kadar, 1589'u canlı, 415'i kadavra olmak üzere toplam 2004 böbrek nakli; 16'sı canlı, 125'i kadavra olmak üzere toplam 141 karaciğer nakli; 22 kalp nakli ve 41 pankreas nakli yapılmıştır.

Konuya gösterdiğiniz ilgi nedeniyle teşekkür ederim.

